

EAA – Ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn

Prognos för utvecklingen 2005-2006

Economic Accounts for Agriculture – first estimates for 2006

I korta drag

Produktionsvärdet i jordbruket beräknas minska 2006. Värdet av produktionen av jordbruksvaror i löpande priser beräknas sjunka med 1,9 % år 2006 jämfört med år 2005. Vegetabilieproduktionen minskar med 4,4 % medan animalieproduktionen är oförändrad.

Den totala spannmålsskörden minskade preliminärt med 13 % år 2006 jämfört med 2005. Den lägre skörden är en följd både av att den odlade arealen minskat och lägre arealskördar. Skörden per hektar beräknas bli betydligt lägre än normalt för samtliga grödor. Inte sedan 1992 har den totala skörden varit lika låg som den beräknas bli under 2006. Spannmålspriserna beräknas preliminärt öka med nära 20 % under 2006.

Skörden av oljevaxter beräknas bli högre än genomsnittet de senaste fem åren och även högre än år 2005. Sedan 2003 har arealerna som odlas med oljevaxter ökat kontinuerligt och år 2006 är de mer än 50 % högre än vad de var år 2003. Skörden per hektar beräknas bli något lägre än normalt för höstgrödorna och något högre än normalt för vårgrödorna. Priserna på oljevaxter beräknas preliminärt öka något under 2006.

Priset på potatis ökar preliminärt under 2006. Detta efter att priset varit ganska lågt under 2005. Volymen potatis minskar preliminärt under 2006.

De genomsnittliga avräkningspriserna för svin och nöt har preliminärt ökat något under år 2006. Priserna för fjäderfä är preliminärt nära nog oförändrade under 2006.

Slakten av svin minskade preliminärt under 2006. Slakten av nötkreatur ökade preliminärt marginellt under år 2006. Slakten av fjäderfä har preliminärt ökat något.

Invägningen av mjölk minskade preliminärt något under år 2006. Priset på mjölk minskade under år 2006.

Daniel Persson, 036 - 15 50 39
statistik@sjv.se

Statistiken har producerats av Statens Jordbruksverk, som ansvarar för officiell statistik inom området.

Prognos för inkomstutvecklingen 2005-2006

Värdet av jordbrukssektorns produktion av varor och tjänster till baspriser minskar preliminärt med 1,7 % mellan 2005 och 2006. Det är främst vegetabilieproduktionen som minskar, medan animalieproduktionen är på ungefär samma nivå som år 2005. För vegetabilier minskar spannmål kraftigt, medan övriga produktionsgrenar är oförändrade eller ökar. För animalieproduktionen ökar nötkreatur, ägg samt får och getter medan övriga animaliegrenar minskar.

Jordbrukssektorns faktorinkomst beräknas öka med 1,6 %. Faktorinkomsten beräknas som summan av produktionsvärdet och direktersättningar minus kostnader för insatsförbrukning och kapitalförslitning. Produktionsvärdet beräknas minska, medan direktersättningarna ökar något. Kostnaderna för insatsförbrukning beräknas minska, medan kostnaderna för kapitalförslitning beräknas öka något under 2006.

Jordbruksverket har levererat denna preliminära beräkning över inkomstutvecklingen i Sverige till EU:s statistikmyndighet Eurostat. Beräkningen redovisas i tabell 1, som innehåller värden för 2005 samt förändringar till 2006 i volym, pris och värde uttryckt som index.

I mitten av december (runt den 20:e) planerar Eurostat att redovisa prognoser över utvecklingen av jordbrukets inkomster mellan 2005 och 2006. Indikator A, dvs. förändringen i real faktorinkomst per årsarbete, är det mått som brukar användas vid jämförelse mellan medlemsländerna. Med antaganden om en fortsatt nedgång av den totala arbetsinsatsen (-1,3 %) och en prisökning för bruttonationalprodukten med 1,7 %, kommer indikator A för Sverige att visa en uppgång med 1,2 %. Denna beräkning är naturligtvis mycket osäker och det slutliga utfallet kan komma att skilja sig avsevärt härifrån.

Innehåll

Tabeller	4
Teckenförklaring	4
1. Produktionsvärde och kostnader inom jordbrukssektorn 2005 samt prognos för utvecklingen 2005-2006, index 2005=100	4
Fakta om statistiken	2
Detta omfattar statistiken	2
Definitioner och förklaringar	3
Så görs statistiken	3
Statistikens tillförlitlighet	3
Bra att veta	3
Annan statistik	4
Elektronisk publicering	4
In English	5
Summary	5
List of tables	5
List of terms	5

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
0,0	Mindre än 0,05	Less than 0.05
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable
*	Preliminär uppgift	Provisional figure

1. Produktionsvärde och kostnader inom jordbrukssektorn 2005 samt prognos för utvecklingen 2005-2006, index 2005=100

1. Agricultural output, intermediate consumption and other costs 2005 and a first estimate for 2006, index 2005=100

Kod	EAA	Värde 2005	Volym- index	Pris- index	Värde- index
01	Spannmål (inkl.utsäde)	4 227	68,7	119,1	81,7
02	Industrigrödor	1 552	120,0	84,5	101,4
03	Foderväxter	4 757	94,3	104,0	98,1
04	Köks- och plantskoleväxter	2 683	91,6	111,0	101,6
05	Potatis	1 144	78,2	142,6	111,5
06	Frukt och bär	436	101,3	98,7	100,0
09	Andra växter och vegetabiliska produkter	41	100,0	100,0	100,0
10	Vegetabilieproduktion (01 till 09)	14 840	88,2	108,3	95,6
11	Djur	9 126	94,3	106,2	100,1
12	Animaliska produkter	10 913	98,6	101,3	99,8
13	Animalieproduktion (11+12)	20 039	96,6	103,5	100,0
14	Produktion av jordbruksvaror (10+13)	34 879	93,0	105,4	98,1
15	Produktion av jordbrukstjänster	2 169	96,5	102,6	99,0
16	Jordbrukets produktion (14+15)	37 048	93,2	105,3	98,1
17	Sekundära icke-jordbruksaktiviteter	2 395	101,9	99,1	101,0
18	Jordbrukssektorns produktion (16+17)	39 443	93,8	104,9	98,3
19	Total insatsförbrukning	29 233	95,1	101,8	96,8
20	Förädlingsvärde brutto till baspris (18-19)	10 210	90,0	114,2	102,8
21	Kapitalförslitning	7 102	98,6	103,9	102,5
22	Förädlingsvärde netto till baspris ((20-21)	3 108	70,2	147,4	103,5
23	Löner och kollektiva avgifter	3 066	.	.	101,0
25	Övriga produktionssubventioner	8 357	.	.	100,9
26	Faktorinkomst (22+25)	11 465	.	.	101,6
27	Driftsöverskott netto (22-23+25)	8 399	.	.	102,0
28	Arrende- och hyreskostnader	2 045	.	.	102,0
29	Räntekostnader	2 605	.	.	101,5
30	Ränteintäkter	510	.	.	101,4
31	Företagsinkomst netto (27-28-29+30)	4 259	.	.	101,8
40	Total arbetsinsats (1000 årsverken)	75,9	.	.	98,7
	Prisförändring BNP	.	.	101,7	.

Anm. Volym- och prisindex beräknas inte för posterna med kod 23-40

Fakta om statistiken

EAA (Economic Accounts for Agriculture) är ett system av statistiska beräkningar över värdet av jordbrukssektorns produktion och kostnader för denna produktion. Beräkningarna görs enligt regler som fastställts av EUs statistikmyndighet Eurostat. Uppgifterna i EAA avser både värden och volymer (d.v.s. värden i fasta priser) på inkomstsidan och för vissa poster på utgiftssidan. Denna statistik regleras av EU.

EAA avser att belysa den ekonomiska utvecklingen inom den nationella jordbrukssektorn och används bl.a. som underlag för jordbrukspolitiska bedömningar av jordbrukssektorns förändringar. Tidigare gjordes i Sverige motsvarande beräkningar genom den s.k. sektorskalkylen.

Detta omfattar statistiken

EAA är ett räkenskapssystem för jordbruket som baseras på European System of Integrated Economic Accounts (ESA), ett redovisningssystem som följer FN:s rekommendationer för nationalräkenskaper.

EAA följer principen att all jordbruksproduktion skall ingå och avsikten med kalkylen är att beräkna värdet av all produktion och alla kostnader för denna produktion för att kunna upprätta en resultaträkning. För detta finns en förteckning över de produktionsgrenar och andra aktiviteter som anses vara karakteristiska för jordbruket och som därför skall ingå i beräkningarna, oavsett på vilken typ av företag produktionen sker. EAA är en kalkyl för jordbrukssektorn men innefattar inte jordbrukarhushållens intäkter från annan verksamhet, såsom från skogsbruk eller anställning.

I EAA utgörs undersökningspopulationen av alla företag som bedriver växtodling på friland (inkl. trädgårdsodling) eller under glas, husdjursskötsel, uppfödning av hästar eller sällskapsdjur (dock ej för eget privat bruk), biodling, renskötsel, pälsdjursskötsel, uppfödning av vilt i hägn eller entreprenadtjänster åt andra jordbruksföretag. Utöver detta kan sådana verksamheter ingå som intäkt- eller kostnadsmässigt ur statistik synpunkt inte kan skiljas från jordbruksverksamheten. Sådana verksamheter benämns Sekundära ej särskiljbara icke-jordbruksaktiviteter. För Sverige ingår här väsentligen maskintjänster utanför sektorn, såsom snöröjning åt kommuner.

På vegetabilieområdet skall all produktion/skörd värdesättas, även skörd av sådana produkter som används som foder och som omsätts inom sektorn genom direkt försäljning till andra jordbruksföretag eller används på de jordbruk där de produceras. Samtidigt återkommer dessa produktionsdelar under kostnadssidan som kostnader för foder och påverkar därför inte nettoresultatet.

På animalieområdet gäller att produktionsvärdet för husdjuren nötkreatur, svin och får inte enbart utgörs av slaktintäkter. För dessa djurslag beräknas produktionsvärdet på olika sätt för stamdjur och omsättningsdjur. För stamdjur utgörs produktionsvärdet av de värden som djuren har när inträde till stamdjursbeståndet sker. Detta gäller för mjölkkor, am- och dikor, suggor, galtar samt tackor. För omsättningsdjur är produktionsvärdet detsamma som slaktintäkten och värdet av förändringen av djurbeståndet mellan årets början och slut.

I EAA redovisas produktionsvärden och kostnader både till producentpris och baspris. EAA till baspris innefattar såväl subventioner (direktutbetalningar) som avgifter och skatter på produkter eller produktion, vilka inte innefattas i EAA till producentpris. Vidare uppdelas subventioner/avgifter i produkt- resp. produktionsrelaterade subventioner/avgifter. Produktionsrelaterade subventioner/avgifter, såsom trädesbidrag och miljöstöd, redovisas under en särskild post.

Definitioner och förklaringar

De i EAA ingående resultatmått till baspriser framkommer på följande sätt:

- + Värdet av vegetabilieproduktionen
- + Värdet av animalieproduktionen
- + Intäkter från jordbrukstjänster
- + Intäkter från sekundära icke-jordbruksaktiviteter
- = *Totalt produktionsvärde*

- Kostnader för insatsvaror och tjänster
- = *Förädlingsvärde brutto till baspris*

- Kapitalförslitning
- = *Förädlingsvärde netto till baspris*

- + Övriga produktionssubventioner
- = *Faktorinkomst*

- Löner och kollektiva avgifter
- = *Driftsöverskott netto*

- Arrende- och hyreskostnader
- Nettoräntekostnader
- = *Företagsinkomst*

Utöver detta redovisar Eurostat vid inkomstanalyser följande tre s.k. inkomstindikatorer.

Indikator A: Index över real faktorinkomst per årsverke totalt.

Indikator B: Index över real företagsinkomst per oavlönat årsverke.

Indikator C: Företagsinkomst.

Så görs statistiken

EAA bygger till största delen på sammanställningar och bearbetningar av redan befintligt statistikunderlag, såsom lantbruksregistret (LBR), skördeuppskattningar, prisstatistik, slaktstatistik och bokföringsundersökningen FADN. Det primärmaterial som särskilt tas fram inom ramen för denna statistik är intäkter för trädgårdsnäringen samt arrendekostnader och avskrivningskostnader för maskiner och redskap.

Statistikens tillförlitlighet

EAA:s intäktssida bygger på makrostatistik som bedöms i huvudsak ha god tillförlitlighet. På kostnadssidan finns tillförlitlig makrostatistik för endast ett fåtal poster, varför uppskattningar av de olika kostnadsslagen vanligen baseras på aggregerade bokföringsuppgifter från omkring 11 000 företag. I vissa fall görs även schablonmässiga antaganden. På grund av denna användning av ett flertal olika källor kan några statistiska osäkerhetsmått inte anges.

Statistiken avseende det senaste året baseras på en stor andel preliminära uppgifter och prognoser, särskilt på kostnadssidan, vilket innebär att den har en hög grad av osäkerhet.

Bra att veta

Annan statistik

Denna statistik kan i första hand jämföras med motsvarande statistik för övriga EU-länder som publiceras av Eurostat.

Elektronisk publicering

Detta statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Jordbruksverkets webbplats <http://www.sjv.se> under Statistik samt på SCB:s webbplats <http://www.scb.se> under Jord- och skogsbruk, fiske.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild [Beskrivning av statistiken](#).

In English

Summary

The value of agricultural output is expected to decrease by 1.7 % in 2006 compared with 2005. Crop output decreases by 4.4 % while animal output is about the same as last year. The decrease in crop output is mainly from cereals.

The factor income of agriculture is expected to have increased by 1.6 %. The factor income is calculated as the sum of production value and direct subsidies, which have decreased during 2006, minus the costs of intermediate consumption and fixed capital consumption. The costs of capital consumption is expected to decrease, while the costs for fixed capital consumption is expected to increase somewhat.

The total harvest of cereals decreased with 13 % compared with 2005 according to preliminary figures. The decrease can be attributed both to a smaller area of cultivation and a bad harvest. The yield per hectare is expected to be much lower than normal for all cereals. The total harvest of cereals has not been as bad since 1992. The prices of cereals is expected to increase with almost 20 % in 2006.

The harvest of oil seeds is expected to be higher than the average over the last five years and it will also be higher than it was in 2005. Since 2003 the area of oil seeds have increased and in 2006 they were more than 50 % higher than they were in 2003. The price of oil seeds is expected to increase somewhat in 2006.

The price of potatoes is expected to increase during 2006 and the volume is expected to decrease.

The slaughtering of pigs decreased during 2006 and the slaughtering of cattle and poultry increased somewhat in 2006. The prices of pigs and cattle are expected to increase somewhat in 2006 and the prices of poultry are expected to be about the same as in 2005.

The quantity of milk delivered to wholesalers are expected to have decreased somewhat in 2006 compared to 2005. The price of milk is expected to have decreased in 2006.

List of tables

Explanation of symbols	4
1. Agricultural output, intermediate consumption and other costs 2005 and a first estimate for 2006, index 2005=100	4

List of terms

andra/annan	other
Animalieproduktion	animal output
animaliska produkter	animal products
arbetsinsats	labour input
arrende	rent
baspris	basic price

BNP	GDP
brutto	gross
djur	animals
driftsöverskott	operating surplus/mixed income
faktorinkomst	factor income
foderväxter	forage plants
frukt och bär	fruits
företagsinkomst	entrepreneurial income
förädlingsvärde	value added
hyreskostnader	real estate rental charges
industrigrödor	industrial crops
icke-jordbruksaktiviteter	non-agricultural activities
insatsförbrukning	intermediate consumption
jordbrukets produktion	agricultural output
jordbrukssektorn	agricultural 'industry'
jordbrukstjänster	agricultural services
jordbruksvaror	agricultural goods
kollektiva avgifter	social security charges
köksväxter	vegetables
löner	compensation of employees
netto	net
plantskoleväxter	horticultural products
potatis	potatoes
prisförändring	change in price
produktion	production/output
produktionssubventioner	subsidies on production
ränteintäkter	interest recieved
räntekostnader	interest paid
sekundära	secondary
spannmål	cereals
vegetabilieproduktion	crop output
vegetabiliska produkter	crop products
volym	volume
värde	value
växter	plants
årsverke	annual work unit
övriga	other